

Necesitatea intercorelării mediului universitar cu cel profesional

Svetlana MIHAILA*, Galina BĂDICU**

Abstract

Higher education plays a central role in the knowledge-based society, which role is fully acknowledged both at community and global levels. Moreover, being student-centered, the higher education is a key factor for the development of a society increasingly based on knowledge. Apart from being a simple process of training aimed at uninitiated people, higher education is a complex program involving teachers and students who contribute to the training of tomorrow's specialists. Taking into consideration the speedy changes in the market economy, our aim is to identify the current situation of the communication between the academia and the world of work. In addition, our intention is to spot the weaknesses of such relationship in terms of the transfer of knowledge, skills and competencies in the process of specialist training in academia.

Keywords: academia (university sector), entrepreneurs, world of work, interrelation between higher education and the world of work, research.

Abstract

Societatea bazată pe cunoaștere atribuie învățământului superior un rol esențial, pe deplin recunoscut atât la nivel comunitar, cât și la nivel global. Mai mult decât atât, învățământul superior este centrat pe student și constituie un factor-cheie pentru dezvoltarea societății bazate tot mai mult pe cunoaștere. Învățământul superior nu este doar un proces de instruire a unor neinițiați, ci un program complex în care profesorii și studenții își dau concursul pentru a forma specialiștii de mâine. Ținând cont de viteza schimbărilor economiei de piață ne-am propus să identificăm care este situația comunicării dintre mediu academic și mediu profesional, totodată ne-am dorit să identificăm care sunt părțile slabe ale acestei relații în vederea transferului de cunoștințe, capacități și abilități în practica formării specialistului în mediul academic

Cuvinte-cheie: mediu academic (universitar), antreprenori, mediu profesional, intercorelarea învățământului superior cu mediul profesional, cercetare.

---

* Svetlana Mihaila, dr. ec., conf. univ., Catedra „Contabilitate și Analiză Economică”, ASEM

** Galina BĂDICU, dr.ec., conf. univ., Catedra „Contabilitate și Analiză Economică”, ASEM

1. Motivația și importanța cercetării

Efectul globalizării și trecerii la economia de piață pe plan național și internațional, cererea de informații financiare relevante, exigența mediului profesional duce la schimbarea calității și a cerințelor față de învățământul superior și totodată rolul mediului academic devine major.

Din această perspectivă, în vederea creșterii rolului mediului academic și a dezvoltării abilităților profesionale ale absolvenților este necesară corelarea dintre mediul academic și cel profesional în vederea finalităților educaționale.

Promovând ideea centrării pe competențe și abilități profesionale, considerăm că relația mediul universitar-mediul profesional este precedat de studierea aprofundată și pe înțeles a principiilor și regulilor generate de cerințele mediului profesional, fapt la care își aduce aportul profesorii din mediul academic. Competențele profesionale sunt ansambluri structurate de cunoștințe, capacități și atitudini ale absolventului dobândite prin învățare și înregistrate în nivelul de performanță la ieșirea din sistem.

Investigările în acest domeniu demonstrează diverse probleme referitoare la relația mediul universitar-mediul profesional, multe dintre acestea rămân insuficient dezbătute, necesitând aprofundări, precizări, argumente, completări și actualizări prin adaptare la conjunctura actuală. În plus, instituțiile de învățământ superior, prezintă particularități și trăsături definitorii care le diferențiază de alte entități, prin raportare la specificul domeniului și la baza de reglementare.

Cercetarea referitoare la necesitatea intercorelării învățământ superior cu mediul profesional reprezintă o investigație destul de complexă, care nu poate elucida toate aspectele privind domeniul abordat într-un singur articol, ci, dimpotrivă, valoarea sa este dată de capacitatea de a genera noi întrebări în căutare de răspunsuri.

2. Descrierea situației în domeniu și identificarea problemelor cercetării

Relația dintre mediul academic și profesional este un tot întreg, un domeniu complex, care implică interacțiuni multiple, aflându-se în prezent în fața unor provocări, atât la nivel național cât și la nivel global. Pentru a face față schimbărilor și a obține beneficii de pe urma oportunităților create, dobândirea competențelor nu trebuie neglijată. Cerințele de pregătire profesională în mediul academic trebuie să acopere toate aspectele impuse de mediul profesional.

La nivelul literaturii de specialitate, intercorelarea dintre mediul academic și cel profesional este multifacțată.

În lucrările sale, Smart J., prezintă diverse cercetări realizate în domeniu și argumentează că „este necesar ca universitățile să colaboreze cu mediul de afaceri regional sau local pentru a dezvolta afaceri noi și inovative” [5, p.307].

Necesitatea cercetării în mediul universitar este evidențiată și în lucrarea lui Orsingher C., reflectând modalitățile de implementare și obținere a calității în diverse sisteme educaționale europene, accentuând și necesitatea dinamizării activității de

cercetare [4, p.60, 126, 140].

În acest sens, autorii susțin că nivelul ridicat al educației sporește gradul de inteligibilitate la nivelul mediului profesional și va îmbunătăți calitatea educației universitare.

Astfel, întru creșterea calității conexiunii dintre mediul universitar și mediul profesional, rolul universităților constă în asigurarea calității educaționale a studenților în formarea profesională adecvată cerințelor pieței forței de muncă. În acest context, universitățile trebuie să devină sisteme deschise capabile să ajungă la un nivel ridicat de integrare cu mediul economic și să răspundă eficient provocărilor societății bazate pe cunoaștere.

Învățământul superior este un factor-cheie pentru dezvoltarea culturală, economică și socială a societății bazate tot mai mult pe cunoaștere și un promotor al drepturilor omului, dezvoltării durabile, democrației, păcii și justiției [3]. El are drept misiune [3]:

- crearea, păstrarea și diseminarea cunoașterii la cel mai înalt nivel de excelență;
- formarea specialiștilor de înaltă calificare competitivi pe piața națională și internațională a muncii;
- crearea oportunităților de formare profesională pe parcursul întregii vieți;
- păstrarea, dezvoltarea și promovarea valorilor naționale cultural-istorice în contextul diversității culturale.

Astfel spus, prin procesul de învățământ, atât cel inițial cât și cel continuu universitatea urmărește să dezvolte la absolvenți competențele care le creează un avantaj competitiv pe piața muncii fiind percepute ca valoare adăugată de către angajatori și îi fac capabili să contribuie la bunăstarea societății.

Mediu universitar ca personaj principal al societății bazate pe cunoaștere are misiunea de a contribui direct la dezvoltarea individului și a mediului social – economic generând cunoștințe prin educație, cercetare și inovare. Astfel, rolul mediului universitar este de a:

- forma resurse umane competente pentru mediul profesional;
- genera noi metode și procedee în învățare/cunoaștere;
- pune la dispoziție condiții de dezvoltare instituțională a individului;
- înțelege ce se dorește, spre exemplu de la o lecție de curs (să fie interactivă, să nu fie axată doar pe o lectură sau prezentare, centrată pe studenți etc.).

Realizarea rolurilor menționate pentru instituția universitară este condiționată de o schimbare majoră în paradigma demersului academic: de la demersul independent al universității la un demers cooperativ caracterizat de implicare și eforturi instituționalizate din partea tuturor părților interesate. Pe lângă universitate și mediul profesional sunt de luat în discuție, în acest sens și statul împreună cu instituțiile sale și studenții, respectiv absolvenții, ca grupuri, având obiective/interese/activități, cultură/limbaj, nevoi/cerințe precum și capabilitate/ disponibilitate instituțională și

individuală specifice [1, p.38].

O comunicare între părțile menționate poate să devină eficace numai dacă se dezvoltă un parteneriat real între părțile interesate, prin existența unor reglementări și structuri organizatorice care să faciliteze comunicarea între [1, p.38]:

- studenți și mediul profesional (de exemplu, structuri de asistență în dezvoltarea carierei profesionale, de legătură cu piața muncii etc.);
- universitate și absolvenți (de exemplu, prezența absolvenților în structuri consultative și decizionale ale universităților, asistența în carieră după absolvire);
- universitate și mediul profesional, structuri și forme instituționalizate de consultare și decizie de la nivel strategic și până la cel operațional, de proces precum și forme de stimulare a participării membrilor comunității academice la viața organizațiilor mediului socio-economic. (de exemplu, reprezentanți ai absolvenților și mediului socio-economic în senatele, consiliile profesionale și structurile de coordonare ale programelor de studii universitare etc.)
- stat, universități și mediul profesional, instituții ale democrației reprezentative generale (de exemplu, comisiile de învățământ ale parlamentului), organisme naționale cu funcții specifice legate de demersul academic: strategie, calitate, finanțare, cercetare, calificări.

Recunoaștem că la condițiile economiei de piață existente, legătură dintre mediul universitar și mediul profesional este extrem de importantă pentru supraviețuirea universităților și a agenților economici angajatori. Deci, pentru ca să existe o cooperare între ambele părți, și pentru furnizarea serviciilor de către mediul universitar, considerăm necesară cunoașterea completă și corectă a cerințelor și a nevoilor mediului profesional. Pentru o bună conlucrare trebuie colectate reacțiile de satisfacție și insatisfacție ale mediului profesional.

Diverse sondaje efectuate între antreprenori, în vederea aprecierii și existenței conlucrării și comunicării cu mediul universitar, a rezultat cu aprecieri la un nivel scăzut. Majoritatea antreprenorilor consideră că cea mai bună modalitate de comunicare între ambele părți este de a se organiza conferințe și mese rotunde cu participarea managerilor de entități pentru a înțelege care sunt cerințele mediului profesional, ca ulterior să se lucreze asupra programelor de învățământ.

O altă modalitate de comunicare între mediul universitar și mediul economic sunt stagiile de practică, unde ar trebui de ridicat calitatea și de studiat perioada petrecerii stagiului. O bună parte dintre antreprenori consideră că în realitate competențele și calificările studenților oferite de mediul universitar nu corespund cerințelor pieței muncii.

În acest context, universitățile trebuie să devină actori mai activi în cadrul economiei din Republica Moldova bazate pe cunoaștere, capabile să răspundă în mod eficient la cererile pieței, deoarece finalitățile educaționale se bazează pe formare de

competențe.

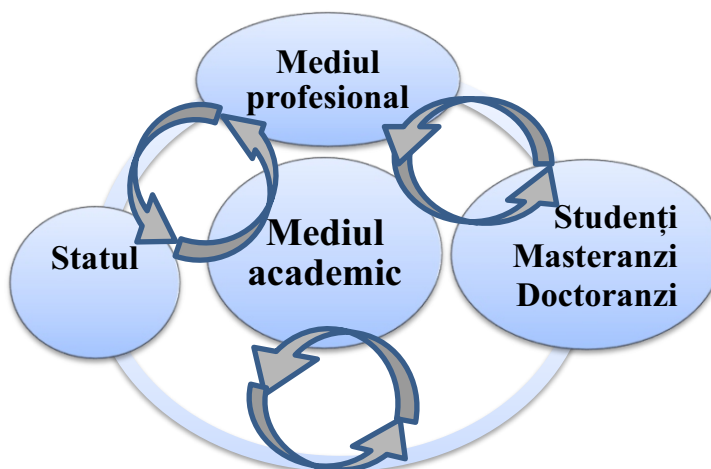
3. Concluzie

Promovând ideea centrării pe competențe în formarea educațională a studentului, considerăm că ar fi binevenită:

- conlucrarea dintre mediul academic și mediul profesional, punând accentul pe dezvoltarea strategiilor de educație, cercetare și inovare și să asigure un feedback permanent;
- implicarea și colaborarea cu mediul profesional în desfășurarea stagiilor de practică ale studenților;
- crearea grupurilor de lucru pentru acordare de consultanță la solicitare între părți;
- implicarea mai activă a asociațiilor, organizațiilor de profil (de exemplu Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova etc.);
- fondarea Cluburilor de afaceri, unde să fie implicați studenții, masteranzii, doctoranzii etc.
- simularea anumitor situații practice nefavorabile cu implicarea entităților, ca studenții să fie implicați în soluționarea lor.

Din cele menționate, se desprinde necesitatea abordării demersului academic într-o nouă viziune, care ține cont de complexitatea și dinamica acestuia și în care universitatea comunică și cooperează cu toate părțile interesate/implicate în realizarea misiunii ei, figura 1.

Figura 1. Intercorelarea mediului academic cu părțile implicate/interesate în demersul academic

Sursa: elaborat de autori

Astfel, se poate considera că există patru mari părți interesate care, prin interacțiunea lor conturează orientarea pe termen lung a sistemului de învățământ superior:

- mediul academic (instituția universitară, colaboratorii corpului academic);
- studenții, masteranzii și doctoranzii (individual sau prin organizații reprezentative);
- mediul profesional (entități, asociații profesionale, respectiv angajați);
- statul (instituții și organizații cu misiuni de comunicare, coordonare și control (Ministerul Educației, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății etc. și respectiv funcționari ai demersului public).

Demersul academic în cooperare cu părțile menționate poate să devină eficace numai dacă există comunicare reală și disponibilitate din partea acestora, precum și susținere prin reglementări, instituții și alocarea resurselor necesare. În condițiile în care finanțarea publică a învățământului superior este limitată de puterea economică a statului, iar calitatea demersului universitar este dependentă de investiția specifică, o provocare este dată de „atragerea de resurse financiare suplimentare”, oferind diverse servicii (conform nomenclatorului serviciilor prestate aprobat de Guvern).

În opinia noastră, pentru o mai bună corelare a mediul universitar-mediul profesional este necesar de următoarele inițiative:

- elaborarea și implementarea unor politici sectoriale;
- creșterea reprezentativității studenților în structurile decizionale ale facultăților;
- realizarea unui transfer de expertiză ambivalent (angajatori - universități și invers);
- promovarea sistematică a ofertelor educaționale și a ofertelor de angajare;
- îmbunătățirea cadrului legislativ;
- dezvoltarea susținută a parteneriatelor dintre universități și angajatorii mediului profesional;
- creșterea gradului de informare și consiliere a studenților.

În consecință, relația universitate-mediul profesional este una de importanță strategică și de interes public, manifestând dezvoltare și eficientizare în continuu, prin asigurarea cunoștințelor teoretice, formarea deprinderilor practice și a modului rațional de judecare și înțelegere a diverselor situații mai mult sau mai puțin favorabile de către absolvenți la încadrarea în mediul profesional.

În acest context, ar trebui identificate modalități prin care să fie asigurat un mai bun transfer de cunoștințe în triunghiul „angajator – cadru didactic - student”. Alături de cunoștințele acumulate la specializarea respectivă, nu ar trebui neglijate nici acele cursuri ce tratează teme tangențiale profesiei. Evident, toate aceste recomandări nu implică o ingerință în politica educațională, ci mai degrabă un dialog tehnic între toți factorii interesați, în beneficiul studenților.

Astfel, ne dorim ca mediul academic, în continuare să joace un rol fundamental

în formarea profesională a specialiștilor, demonstrând valoarea și eficiența în practică, devenind o componentă esențială a strategiei schimbării în oricare dintre societăți, iar rolul profesorului constă în asigurarea funcționalității optime a procesului de formare profesională în mediul universitar.

Bibliografie:

- Analiza Diagnostic, Universitățile și Mediul Socio-Economic, Coordonator: Prof.dr.ing. Radu Munteanu.
- CHIȘLARI E. Metode active de studiere a disciplinelor economice, În: Perfecționarea sistemului de învățământ economic superior. V-III, Editura Arc, Chișinău 2003, pp. 87-91.
- Codul Educației al RM, nr. 152 din 17.07.2014, art.75 (1). În: Monitorul Oficial Nr. 319-324 din 24.10.2014.
- ORSINGER, C. Assessing Quality in European Higher Education Institutions – Dissemination, Methods and Procedures, New York, Physica – Verlag Heidelberg, 2006, pp. 60, 126, 140
- SMART, J.C. Higher education: Handbook of theory and research, volume XXIV., Memphis: pringer Science, 2009, pp. 307.